

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/181/2018
Identifikačné číslo spisu:	1216201098
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1216201098.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poistná udalosť s. r. o., so sídlom v Bratislave, Sabinovská 11, IČO: 45 474 231, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Procházka & partners, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Búdkova 4, IČO: 36 854 948, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Radoslav Procházka, proti žalovanému Groupama Biztosító Zrt., Erzsébet királyné útja 1/C, Budapest 1146, Maďarsko, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky Groupama poisťovňa a. s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom v Bratislave, Miletičova 21, IČO: 47 236 060, zastúpenému JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, o zaplatenie 450,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 12/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 135/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 23. januára 2017 č. k. 7 C 12/2016-202 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 450,- Eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 2.12.2015 do zaplatenia z titulu náhrady škody, zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v celom rozsahu. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a ustanovením § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka a z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne. Náhrada škody spôsobená dopravnou nehodou mala spočívať v náhrade nákladov za požičanie motorového vozidla poškodeným, ktorý si náhradné vozidlo prenajal od 23.9.2015 do 3.10.2015 a zaplatil zaň sumu 450,- Eur. Dňa 3.10.2015 Zmluvou o postúpení pohľadávky poškodený ako postupca previedol túto pohľadávku na žalobkyňu ako na postupníka. Dopravnú nehodu z 8.9.2015 zavinila osoba, poistená u žalovaného, pričom zo strany žalovaného bolo poškodenému z 22.9.2015 oznámené, čo potvrdil aj poškodený podpisom na Zápise o poškodení vozidla, že oprava vozidla je neekonomická a poškodené vozidlo

nedoporučuje opravovať. Tomu, že žalovaný nemal pochybnosti o poisťovňou uvedených skutočnostiach, nasvedčuje aj to, že bezprostredne po nehode požiadal o dočasné vyradenie motorového vozidla z evidencie a požiadal o zrušenie poistenia vozidla (vyplýva z likvidačného spisu žalovaného). Súd pri svojom rozhodnutí súhlasil s názorom žalovaného, že už týmto dňom, t. j. 22.9.2015 (nie až oznámením žalovaného zo 16.11.2015 o ukončení šetrenia škodovej udalosti, že na vozidle vznikla totálna škoda ako uvádzala žalobkyňa) bolo objektívne zrejmé, že nejde o dočasné neužívanie poškodeného vozidla (po dobu opravy) a vzhľadom na to poškodenému, ktorý si požičal vozidlo napriek tejto vedomosti, nevznikol nárok na náhradu nákladov spojených s prenájomom vozidla.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 19. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 135/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré dalo odpoveď na skutkovo a právne relevantné otázky (§ 387 ods. 2 C.s.p.). K námietke, že poškodený má nárok na náhradné vozidlo do dňa, kedy mu poisťovňa poskytne právne záväznú písomnú informáciu o tom, že ukončila šetrenie a udalosť zlikvidovala odvolací súd uviedol, že poškodený mal už od 22.9.2015 vedomosť o tom, že oprava vozidla je neekonomická a nedoporučuje sa opravovať a od uvedeného dňa už nájomné za náhradné vozidlo nemožno považovať za účelný a nutný náklad vynaložený v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Túto informáciu žalovaný dostal podpísaním Zápisu o poškodení motorového vozidla (č. l. 126 spisu), v ktorom sú všetky uvedené skutočnosti. Preto námietka, že v konaní nebolo preukázané, že poisťovňa mu oznámila, že udalosť bude likvidovať ako totálnu škodu (č. l. 70 spisu), bola podľa odvolacieho súdu nedôvodná. V súvislosti s ňou uviedol, že zo Zápisu o poškodení vozidla vyplýva označenie subjektu v mene a na účet ktorej sa ohliadka vykonáva (žalovaný), číslo poistnej udalosti, dátum vzniku poistnej udalosti, údaje o vlastníkovi vozidla a údaj, že oprava je neekonomická a poisťovňa ju neodporúča. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že žalovaný splnomocnil spoločnosť H. na vykonanie ohliadky motorového vozidla, na vykonanie kalkulácie opravy, odhad jeho všeobecnej hodnoty a urobenie záveru o (ne)doporučení opravy, teda konala v mene a na účet oprávneného (žalovaného). Poškodený v prípade pochybností mohol žiadať od tejto spoločnosti preukázanie splnomocnenia žalovaným. Ďalšie námietky neboli podľa názoru odvolacieho súdu spôsobilé prívodiť iné právne hodnotenie veci, preto sa s nimi nezaoberal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Namietala, že nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces. Súd podľa jej názoru nedostatočne zistil skutkový stav veci, nemal preukázanú skutkovú okolnosť, ktorá je sporná a bez dokazovania ju považoval za preukázanú len na základe tvrdenia žalovanej, t. j. že poškodenému ako jej právnenému predchodcovi bolo doručené Oznámenie o poistnej udalosti z 2.10.2015, ktoré žalovaná len založila do spisu. Zároveň sa odvolací súd nevysporiadal s jej námietkou, že odporúčania v Zápise o ohliadke majú len predbežnú povahu a poisťovne bežne dochádzajú k iným záverom o škodovej udalosti. Zároveň nesúhlasila s právnym posúdením súdu, že náklady na prenájom motorového vozidla mal znášať poškodený, ktorý na svojom vozidle bez zavinenia utrpel tzv. totálnu škodu s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 3831/17.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadal ako nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C.s.p.

7. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) oprávnená osoba, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.) žalobkyňa napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

12. Dovolanie žalobkyne posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že žalobkyňa uplatnila dva dovolacie dôvody, kde namietala vady konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. a podľa § 421 O.s.p.

13. Podľa § 420 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne

jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. V súvislosti s námietkou žalobkyne o nevykonaní navrhnutého dôkazu - doručenia Oznámenia o poistnej udalosti z 2.10.2015 právneho predchodcovi žalobkyne (založené na č. l. 70 spisu) dovolací súd uvádza, že súdy nižších stupňov neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrila výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 C.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, mohlo to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999), čo nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Na okraj je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd zhodne dospeli k právnomu záveru, že právny predchodca žalobkyne mal od 22.9.2015, t. j. podpísaním Zápisu o poškodení motorového vozidla (č. l. 126 spisu) vedomosť o tom, že oprava vozidla je neekonomická a nedoporučuje sa opravovať a od uvedeného dňa už nájomné za náhradné vozidlo nemožno považovať za účelný a nutný náklad vynaložený v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Súd prvej inštancie svoj názor podporil vedomím poškodeného, ktorý následne po nehode dal vyčiar knúť motorové vozidlo z evidencie a zrušil zákonnú poistku. Odvolací súd podrobne v bode 11.1. rozsudku uviedol, prečo považoval námietku nevykonania takéhoto dôkazu za nadbytočnú.

19. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazu, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

20. Ďalšiu vadu zmätočnosti označila dovolateľka nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. v

žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

21. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné, najvyššiemu súdu neostávalo iné ako ho podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietnuť.

22. V preskúmvanej veci dovolateľka odôvodňovala prípustnosť dovolania aj v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p., keď nesúhlasila s právnym posúdením veci odvolacím súdom.

23. Podľa § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

24. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenzom (*ratione valoris*), preto dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci nie je možný, ak peňažné plnenie neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

25. V preskúmvanej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej o peňažnom plnení vo výške 450,- Eur. Keďže nejde o prípad podľa písm. b/ § 422 ods. 1 C.s.p., dovolací súd skúmal, či peňažné plnenie, ktoré je predmetom dovolacieho konania, (ne)prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby, t. j. 22. januára 2016 bola 405,- Eur (nariadenie vlády č. 279/2015, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2016).

26. Nakoľko odvolací súd rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (4 050,- Eur), dovolanie nie je v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. prípustné.

27. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené, podané dovolanie podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

28. Úspešnému žalovanému súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.